

Seeing the Other Side: Rabbi Akiva's Hashkafa II

Last time:

1. Greatest question – הכל צפוי והרשות נתונה
2. Optimism & comfort (Destruction of Mikdash, Martyrdom, Gam zu li-tovah, R' Eliezer's pain... Comforting R' Eliezer for his pain, comforting R' Yehoshua about the calendar, comforting R' Eliezer ben Azarya about losing his position, comforting R' Eliezer for being suspected of Christian heresy.
3. Martyrdom – וחי בהם/ואהבת את ה'
4. Self vs. others: עמך/ואהבת לרעך כמוך
5. Poverty: responsibility of ours or of the poor: עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות vs. mashal about Hashem punishing His child, and us helping... Preventing R' Yeshevav from donating >20% vs. giving away vast sums of R' Tarfon's money. Purchasing an עיר של זהב for his wife.
6. Israel and the nations: חביב אדם שנברא בצלם/ חביבין ישראל שנקראים בנים למקום: also מטהרים (also an example of optimism!)

VII. Pardes

1. Chagigah 14b

תנו רבנן ארבעה נכנסו בפרדס ואלו הן בן עזאי ובן זומא אחר ורבי עקיבא אמר להם רבי עקיבא קשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים משום שנאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. בן עזאי הציץ ומת עליו הפתוב אומר יקר בעיני ה' המותה לחסידיו בן זומא הציץ ונפגע ועליו הפתוב אומר דבש מצאת אכול דיך פן תשבענו והקאתו אחר קיצץ בגטיעות רבי עקיבא יצא בשלום

The Sages taught: Four entered the orchard [pardes, and they are as follows: Ben Azzai; and ben Zoma; Aher, the other, a name for Elisha ben Avuya; and Rabbi Akiva. Rabbi Akiva, the senior among them, said to them: When, upon your arrival in the upper worlds, you reach pure marble stones, do not say: Water, water, although they appear to be water, because it is stated: "He who speaks falsehood shall not be established before My eyes" (Psalms 101:7). Ben Azzai glimpsed at the Divine Presence and died. And with regard to him the verse states: "Precious in the eyes of the Lord is the death of His pious ones" (Psalms 116:15). Ben Zoma glimpsed at the Divine Presence and was harmed, i.e., he lost his mind. And with regard to him the verse states: "Have you found honey? Eat as much as is sufficient for you, lest you become full from it and vomit it" (Proverbs 25:16). Aher chopped down the shoots of saplings. [In other words, he became a heretic.] Rabbi Akiva came out safely.

VIII. Tefillah

2. Mishna, Berachot 4:3

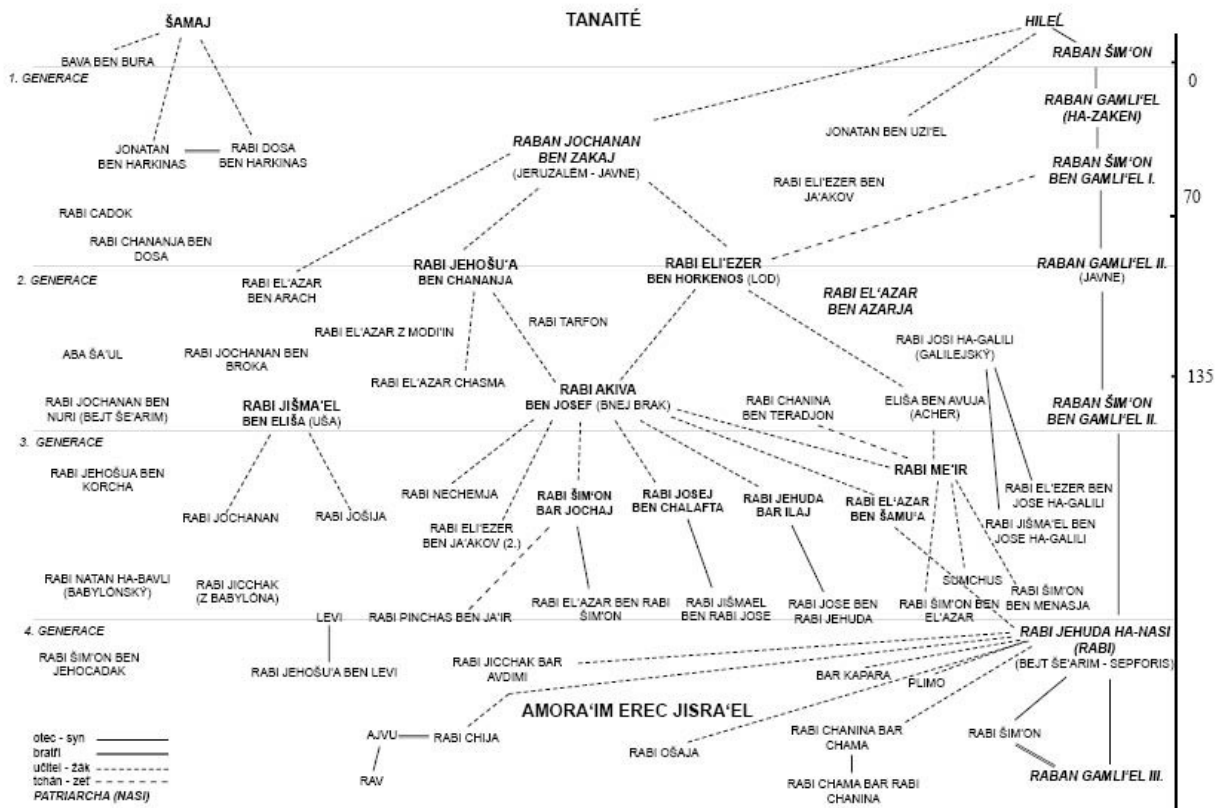
רבן גמליאל אומר, בכל יום מתפלל אדם שמנה עשרה. רבי יהושע אומר, מעין שמנה עשרה. רבי עקיבא אומר, אם שגורה תפלתו בפיו, יתפלל שמנה עשרה. ואם לאו, מעין שמנה עשרה:

3. Berachot 31b

תניא אמר רבי יהודה: כך היה מנהגו של רבי עקיבא, כשהיה מתפלל עם הציבור — היה מקצר ועולה, מפני טורח צבור. וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו — אדם מניחו בזוית זו, ומוציאו בזוית אחרת. וכל כך למה? מפני פריעות והשתחויות.

With regard to one's intent during prayer, it was taught in a baraita that Rabbi Yehuda said: This was the custom of Rabbi Akiva, when he would pray with the congregation he would shorten his prayer and go up, due to his desire to avoid being an encumbrance on the congregation by making them wait for him to finish his prayer. But when he prayed by himself he would extend his prayers to an extent that a person would leave Rabbi Akiva alone in one corner of the study hall and later find him still praying in another corner. And why would Rabbi Akiva move about so much? Because of his bows and prostrations.

IX. Talmud Torah: Creativity & Tradition

4. Pirkei Avot 2:8

חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן, רבי אליעזר בן הורקנוס, רבי יהושע בן חנניה, רבי יוסי הכהן, רבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערף. הוא היה מונה שבחן. רבי אליעזר בן הורקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו.

5. Sanhedrin 68a

נטל שתי זרועותיו והניחן על לבו אמר אוי לכם שתי זרועותיי שהן כשתי ספרי תורה שנגללין הרבה תורה למדתי והרבה תורה לימדתי הרבה תורה למדתי ולא חסרתי מרבובתי אפילו ככלב המלקק מן הים הרבה תורה לימדתי ולא חסרוני תלמידי אלא כמכחול בשפופרת. ולא עוד אלא שאני שונה שלש מאות הלכות בבהרת עזה ולא היה אדם ששואלני בהן דבר מעולם ולא עוד אלא שאני שונה שלש מאות הלכות ואמרי לה שלשת אלפים הלכות בנטיעת קשואין ולא היה אדם שואלני בהן דבר מעולם חוץ מעקיבא בן יוסף.

Rabbi Eliezer raised his two arms and placed them on his heart, and he said: Woe to you, my two arms, as they are like two Torah scrolls that are now being rolled up, and will never be opened again. I have learned much Torah, and I have taught much Torah. I have learned much Torah, and I have not taken away from my teachers, i.e., I have not received from their wisdom, even like a dog lapping from the sea. I have taught much Torah, and my students have taken away from me, i.e., they have received from my wisdom, only like the tiny amount that a paintbrush removes from a tube of paint. Moreover, I can teach three hundred halakhot with regard to a snow-white leprous mark [bebaheret], but no person has ever asked me anything about them. He could not find a student who could fully understand him in those matters. Moreover, I can teach three hundred halakhot, and some say that Rabbi Eliezer said three thousand halakhot, with regard to the planting of cucumbers by sorcery, but no person has ever asked me anything about them, besides Akiva ben Yosef.

6. Chagigah 3b

ת"ר מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר <בן >חסמא שהלכו להקביל פני ר' יהושע בפקיעין אמר להם מה חידוש היה בבית המדרש היום אמרו לו תלמידך אנו ומימיך אנו שותין אמר להם אף על פי כן **אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש**

7. Yerushalmi, Nazir 7:1

אמר רבי עקיבא כך היתה תחילת תשמישי לפני חכמים פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאתי מת מצוה וניטפתי בו כארבעת מיל עד שהבאתיו למקום הקברות וקברתי ושבאתי אצל ר' אליעזר ואצל ר' יהושע אמרתי להם את הדבר אמרו לי על כל פסיעה ופסיעה שהיית פוסע מעלין עליך [דף לד עמוד ב] כאילו שפכת דמים אמרתי אם בשעה שנתכונתי לזכות נתחייבתי בשעה שלא נתכונתי לזכות על אחת כמה וכמה באותה שעה לא זזתי מלשמש חכמים הוא היה אומר דלא שימש חכימיא קטלא חייב.

8. Berachot 62a

תניא, אמר רבי עקיבא: פעם אחת נכנסתי אחר רבי יהושע לבית הכסא, ולמדתי ממנו שלשה דברים: למדתי שאין נפגין מזרח ומערב אלא צפון ודרום, ולמדתי שאין נפרעין מעומד אלא מיושב, ולמדתי שאין מקנחין בימין אלא בשמאל. אמר לו בן עזאי: עד כאן העזת פניך ברבך?! אמר לו **תורה היא, וללמוד אני צריך.**

It was taught in a baraita in tractate Derekh Eretz that Rabbi Akiva said: I once entered the bathroom after my teacher Rabbi Yehoshua, and I learned three things from observing his behavior: I learned that one should not defecate while facing east and west, but rather while facing north and south; I learned that one should not uncover himself while standing, but while sitting, in the interest of modesty; and I learned that one should not wipe with his right hand, but with his left. Ben Azzai, a student of Rabbi Akiva, said to him: You were impertinent to your teacher to that extent that you observed that much? He replied: It is Torah, and I must learn.

9. Mishna Kereitot 3:7

אמר רבי עקיבא, שאלתי את רבן גמליאל ואת רבי יהושע באטליס של אמאום, שהלכו לקח בהמה למשתה בנו של רבן גמליאל, הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו בהעלם אחד מהו, חיב אחת על כלן, או אחת על כל אחת ואחת, ואמרו לי, לא שמענו. אבל שמענו, הבא על חמש נשים נדות בהעלם אחד, שהוא חיב על כל אחת ואחת. ורואין אנו שהדברים קל וחמר:

Rabbi Akiva said: I asked Rabban Gamliel and Rabbi Yehoshua in the meat market [itlis] in Emmaus, where they went to purchase an animal for the wedding feast of the son of Rabban Gamliel: In the case of one who unwittingly engages in intercourse with his sister, and the sister of his father, and the sister of his mother, during one lapse of awareness, what is the halakha? Is he liable to bring one sin offering for all three prohibitions, or is he liable to bring a separate sin offering for each and every one of the prohibitions? They said to Rabbi Akiva: We did not hear a ruling from our teachers about that case, but we heard the following ruling: One who engages in intercourse with each of his five wives while they are menstruating, during one lapse of awareness, we heard that he is liable to bring a separate sin offering for having engaged in intercourse with each and every one of them. And it appears to me that these matters can be derived from an a fortiori inference.

10. Tosefta, Mikvaot 7:11

פרה ששתתה מי חטאת ושחטה בתוך מעת לעת זה היה מעשה והיה ר' יוסי הגלילי מטהר ור' עקיבא מטמא סייע ר' טרפון את ר' יוסי הגלילי סייע ר' שמעון בן ננס את ר' עקיבא סלק ר' שמעון בן ננס את טרפון סלק ר' יוסי הגלילי את ר' שמעון בן ננס סלק ר' עקיבא את ר' יוסי הגלילי אחר זמן מצא לו תשובה אמר לו מה אני לחזור אמר לא לכל אדם אלא לך שאתה יוסי הגלילי אומר לך הרי הוא אומר והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת היא כשם שמורים מי נדה ולא ששתתן פרה זו היה מעשה ונמנו שנים ושלישים זקנים בלוד וטהרוהו באותה שעה קרא ר' טרפון המקרא הזה ראיתי את האיל מנגח ימה וצפונה ונגבה וכל חיות לא יעמדו לפניו ואין מציל מידו ועשה כרצונו והגדיל ר' עקיבא ואני ראיתי והנה צפיר עזים בא מן המערב על פני כל הארץ ואין נוגע בארץ והצפיר קרן חזית בין עיניו זה יוסי הגלילי ותשובתו ויבא עד האיל בעל הקרנים אשר ראיתי עומד לפני האבל וירץ אליו בחמת כחו וראיתיו מגיע אצל האיל ויתמרמר אליו ויך את האיל וישבר את שתי קרניו זה עקיבא ושמעון בן ננס ולא היה כח באיל לעמוד לפניו וישליכהו ארצה וירמסהו זה יוסי הגלילי ולא היה מציל לאיל מידו אלו שלישים ושנים זקנים שנמנו בלוד וטהרוהו:

11. Zevachim 13a

אמר רבי טרפון אקפח את בניי אם לא שמעתי להבחין הפרש בין קבלה לזריקה ואין לי לפרש. אמר רבי עקיבא אני אפרש קבלה לא עשה בה מחשבה כמעשה זריקה עשה בה מחשבה כמעשה קבלו בחוץ אינו חייב כרת זרקו בחוץ ענוש כרת קבלוהו פסולין אין חייבין עליו זרקוהו פסולין חייבין עליו. אמר לו רבי טרפון העבודה את הטית ימין ושמאל אני שמעתי ואין לי לפרש אתה דורש ומסכים לשמועה בלשון הזה אמר לו עקיבא כל הפורש ממך כפורש מחיי.

Rabbi Tarfon said: I will bury my sons if I did not hear a halakha from my teachers discerning a distinction between collection of and sprinkling the blood, but I cannot explicate the distinction, as I do not remember what it was. The baraita continues: Rabbi Akiva said: I will explicate: With regard to collection, the Torah does not render intent like action. Collecting the blood with prohibited intent does not disqualify the offering. But with regard to sprinkling, the Torah does render intent like action. Furthermore, if one collected the blood outside the Temple, he is not liable to be punished with karet. But if one sprinkled the blood outside the Temple, he is punished

with karet. Moreover, if those who are unfit for the Temple service collected the blood, they are not liable for that action. But if those who are unfit for the Temple service sprinkled the blood, they are liable to receive the penalty of death at the hand of Heaven for that action. Rabbi Tarfon said to him excitedly: I take an oath by the Temple service that you have not deviated left or right from what I heard from my teachers. I myself heard them and I cannot explicate what they taught, whereas you teach this halakha on your own in concurrence with the halakha I heard. He said to Rabbi Akiva, using this language: Akiva, anyone who leaves you is like one who leaves his life.

12. Menachot 29b

אמר רב יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך אמר לו אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו רבש"ע הראהו לי אמר לו חזור לאחורך הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחו כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידיו רבי מנין לך אמר להן הלכה למשה מסיני נתייבבה דעתו.

Rav Yehuda says that Rav says: When Moses ascended on High, he found the Holy One, Blessed be He, sitting and tying crowns on the letters of the Torah. Moses said before God: Master of the Universe, who is preventing You from giving the Torah without these additions? God said to him: There is a man who is destined to be born after several generations, and Akiva ben Yosef is his name; he is destined to derive from each and every thorn of these crowns mounds upon mounds of halakhot. It is for his sake that the crowns must be added to the letters of the Torah. Moses said before God: Master of the Universe, show him to me. God said to him: Return behind you. Moses went and sat at the end of the eighth row in Rabbi Akiva's study hall and did not understand what they were saying. Moses' strength waned, as he thought his Torah knowledge was deficient. When Rabbi Akiva arrived at the discussion of one matter, his students said to him: My teacher, from where do you derive this? Rabbi Akiva said to them: It is a halakha transmitted to Moses from Sinai. When Moses heard this, his mind was put at ease.

13. Mishna, Nidda 8:3

מעשה באשה אחת שבאת לפני רבי עקיבא, אמרה לו, ראיתי כתם. אמר לה, שמא מכה הייתה בידך. אמרה לו, הן, וחיתה. אמר לה, שמא כולה להגלע ולהוציא דם. אמרה לו, הן. וטהרה רבי עקיבא. ראה תלמידיו מסתכלין זה בזה. אמר להם, מה הדבר קשה בעיניכם. שלא אמרו חכמים הדבר להחמיר אלא להקל, שנאמר (ויקרא טו), ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זבה בבשרה, דם ולא כתם:

There was an incident involving one woman who came before Rabbi Akiva. She said to him: I saw a blood stain. Rabbi Akiva said to her: Perhaps there was a wound on your body? She said to him: Yes, there was a wound and it healed. He said to her: Was it perhaps a wound that could reopen and bleed? She said to him: Yes it was. And Rabbi Akiva deemed her ritually pure. Rabbi Akiva saw his students looking at each other, wondering why he ruled leniently in this case. Rabbi Akiva said to them: What in this matter is difficult in your eyes? The reason I ruled this way is that the Sages did not state the matter of the impurity of blood stains in order to be stringent; rather, they instituted this impurity in order to be lenient, as it is stated: "And if a woman has if a

woman has an issue, and her issue in her flesh shall be blood” (Leviticus 15:19), from which it is derived that by Torah law, “blood” deems her impure, but not a stain.

14. Avot Di-Rabi Natan 1:18

היה רבי יהודה הנשיא מונה שבחן של חכמים... לרבי עקיבא קרא לו אוצר בלום. למה רבי עקיבא דומה לפועל שנטל קופתו ויצא לחוץ מצא חטים מניח בה מצא שעורים מניח בה כוסמין מניח בה עדשים מניח בה כיון שנכנס לביתו מברר חטים בפני עצמן שעורים בפני עצמן פולין בפני עצמן עדשים בפני עצמן. כך עשה ר' עקיבא ועשה כל התורה טבעות טבעות.

15. Avot 3:13

רבי עקיבא אומר, שחוק וקלות ראש, מרגילין לערוה. מסרת, סג לתורה. מעשרות, סג לעשר. נדרים, סג לפרישות. סג לחכמה, שתיקה.

X. Community

16. Berachot 28a

אמר לו: נעניתי לך מחול לי. לא אשגח ביה: עשה בשביל כבוד אבא. פייס. אמרו: מאן ניזיל ולימא להו לרבנן. אמר להו ההוא כובס: אנא אזילנא. שלח להו רבי יהושע לבי מדרשא: מאן דלביש מדא — ללבש מדא, ומאן דלא לביש מדא ימר ליה למאן דלביש מדא: שלח מדך ואנא אלבשיה?! **אמר להו רבי עקיבא לרבנן: טרוקו גלי דלא ליתו עבדי דרבן גמליאל ולצערו לרבנן.** אמר רבי יהושע: מוטב דאיקום ואיזיל אנא לגבייהו. אתא טרף אבבא. אמר להו: מזה בן מזה? ושאינו לא מזה ולא בן מזה יאמר למזה בן מזה מימך מי מערה ואפרך אפר מקלה. **אמר לו רבי עקיבא: רבי יהושע, נתפייסת? כלום עשינו אלא בשביל כבודך, למחר אני ואתה נשכים לפתחו.**

Rabban Gamliel said to him: I insulted you, forgive me. Rabbi Yehoshua paid him no attention and did not forgive him. He asked him again: Do it in deference to my father, Rabban Shimon ben Gamliel, who was one of the leaders of Israel at the time of the destruction of the Temple. He was appeased. Now that Rabbi Yehoshua was no longer offended, it was only natural that Rabban Gamliel would be restored to his position. They said: Who will go and inform the Sages? Apparently, they were not eager to carry out the mission that would undo the previous actions and remove Rabbi Elazar ben Azarya from his position as Nasi. This launderer said to them: I will go. Rabbi Yehoshua sent to the Sages to the study hall: The one who wears the uniform will continue to wear the uniform, the original Nasi will remain in his position so that the one who did not wear the uniform will not say to the one who wears the uniform, remove your uniform and I will wear it. Apparently, the Sages believed that this emissary was dispatched at the initiative of Rabban Gamliel and they ignored him. Rabbi Akiva said to the Sages: Lock the gates so that Rabban Gamliel's servants will not come and disturb the Sages. When he heard what happened, Rabbi Yehoshua said: It is best if I go to them. He came and knocked on the door. He said to them with a slight variation: One who sprinkles pure water on those who are ritually impure, son of one who sprinkles water shall continue to sprinkle water. And it is inappropriate that he who is neither one who sprinkles nor son of one who sprinkles will say to one who sprinkles son of one who sprinkles: Your water is cave water and not the running water required to purify one exposed to ritual impurity imparted by a corpse and your ashes are burnt ashes and not the ashes of a red heifer. Rabbi Akiva said to him: Rabbi

Yehoshua, have you been appeased? Everything we did was to defend your honor. If you have forgiven him, none of us is opposed. Early tomorrow you and I will go to Rabban Gamliel's doorway and offer to restore him to his position as Nasi.